બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ સંસ્થા

બાળ સત્સંગ પરીક્ષા કાર્યાલય

બાળ - ૧ : પ્રેક્ટિસ પેપર - ૧૦

જવાબપત્ર - ૧૦

સમય : ૨ કલાક
કુલ ગુણ : ૧૦૦

પ્ર.૧ કૌંસમાં આપેલા શબ્દોમાંથી યોગ્ય શબ્દ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો. [૧૦]

વિભાગ-અ

(સ્વામિનારાયણ, વડતાલ, ૧૮૩૭, વિઠોબા, બાશી, ૧૭૮૧)

૧. ઘનશ્યામનો જન્મ સંવત **૧૮૩૭** માં થયો હતો.

૨. **વડતાલ** માં મહારાજે શિક્ષાપત્રી ગ્રંથ લખ્યો.

૩. અમદાવાદના સૂબાનું નામ **વિઠોબા** હતું.

૪. દેવીએ મગનીરામને **સ્વામિનારાયણ** ને શરણે જવાનું કહ્યું.

૫. નીલકંઠે **બાશી** ગામમાં પોતાની વાણીને શાપ આપ્યો.

વિભાગ-બ

(ધર્મ, મુક્તાનંદ, ગુણાતીતાનંદ, અભ્યાસ, મંદિર, નિજમંદિર)

૬. 'સ્વામીની વાતો' એટલે **ગુણાતીતાનંદ** સ્વામીની વાતો.

૭. 'જય સદ્‌ગુરુ સ્વામી' આરતી **મુક્તાનંદ** સ્વામીએ બનાવી છે.

૮. **અભ્યાસ** થી સૌના પ્રિય બનાય છે.

૯. ધર્મમ્ ચર એટલે **ધર્મ** નું આચરણ કરો.

૧૦. જ્યાં મૂર્તિઓ પધરાવાય છે તેને **નિજમંદિર** કહેવાય.

પ્ર.૨ નીચેના આપેલા ખરા વાક્યની સામે '✓' ની નિશાની કરો અને ખોટા વાક્યની સામે 'X' ની નિશાની કરો. [૧૦]

૧.	આજે પણ મહારાજ ભક્તોને અંતકાળે તેડવા આવે છે.	૧.	✓
૨.	જયરામદાસના મિત્રનું નામ કૃષ્ણ તંબોળી હતું.	૨.	✓
૩.	જોબનપગી એક મોટો સોદાગર હતો.	૩.	X
૪.	દરરોજ માતા-પિતાને વંદન કરવા જોઈએ.	૪.	✓
૫.	'રુ' એટલે અંધકાર.	૫.	X
૬.	મહારાજના સાધુઓ પૈસાને અડે નહિ.	૬.	✓
૭.	રામાનંદ સ્વામીએ વર્ણીને દીક્ષા આપી નારાયણમુનિ નામ પાડ્યું.	૭.	✓
૮.	મુક્તાનંદ સ્વામીએ કહ્યું, ''ગુરુની આજ્ઞા સમજી ગાદી સંભાળો.''	૮.	X
૯.	મહારાજે જુનાગઢની સવારી પ્રસંગે કાકડી ખાધી.	૯.	✓
૧૦.	રામાનંદ સ્વામીએ સહજાનંદ સ્વામી પાસે બે વરદાન માગ્યા.	૧૦.	X

પ્ર.3 નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માટે સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી ચોરસ ખાનામાં જવાબ નંબર લખો. [૪૦]

૧. આપણાં ઈષ્ટદેવ કોણ છે ?

(૧) પ્રમુખસ્વામી **(૨) સહજાનંદ સ્વામી** (૩) ભગવાન શ્રીરામ — ૧. ૨

૨. ઘનશ્યામે કેટલા વર્ષની ઉંમરે ગૃહત્યાગ કર્યો ?

(૧) ૧૧ (૨) ૯ (૩) ૧૫ — ૨. ૧

૩. મહારાજે મગનીરામને દીક્ષા આપી કહ્યું નામ પાડ્યું ?

(૧) અદ્વૈતાનંદ સ્વામી (૨) આત્માનંદ સ્વામી (૩) અદ્ભુતાનંદ સ્વામી — ૩. ૧

૪. પાંચડે પાંચ .... નાવે આંચ.

(૧) ધર્મમાં **(૨) ભક્તિમાં** (૩) વૈરાગ્યમાં — ૪. ૨

૫. જ્યાં હરિ હોય ત્યાં શું ન હોય ?

(૧) અંધકાર (૨) માંદગી **(3) વહેમ** — ૫. 3

૬. વિદ્વાનોની સભાના અધ્યક્ષ કોણ હતા ?

(૧) ઘનશ્યામ (૨) શંકરાચાર્ય **(3) ધર્મદેવ** — ૬. 3

૭. રામાનંદ સ્વામીએ નીલકંઠને ક્યારે દીક્ષા આપી ?

(૧) સંવત ૧૮૫૭માં (૨) સંવત ૧૮૫૮માં (૩) સંવત ૧૮૬૦માં — ૭. ૧

૮. ઘનશ્યામની પરીક્ષા લેવા કેટલી વસ્તુ પાટલા ઉપર મૂકી હતી ?

(૧) બે **(૨) ત્રણ** (૩) પાંચ — ૮. ૨

૯. રામાનંદ સ્વામીએ સહજાનંદ સ્વામીને કયા ગામમાં ગાદી સોંપી ?

(૧) જેતલપુરમાં **(૨) જેતપુરમાં** (૩) પીપલાણામાં — ૯. ૨

૧૦. ઘનશ્યામ કયા મંદિરમાં રામાયણની કથા સાંભળતા હતા ?

(૧) રામજીના **(૨) હનુમાનજીના** (૩) સ્વામિનારાયણના **૧૦.** | ૨ |

૧૧. છડી સવારીએ બાળક મહારાજને શું આપવા આવ્યો ?

(૧) ચીકૂ (૨) કેળા **(૩) કાકડી** **૧૧.** | ૩ |

૧૨. છાણીના તેજાભાઈ તથા મંડળીએ કયા તળાવનું ખોદકામ કરેલું ?

(૧) ગોમતી (૨) દૂધા (૩) ખાંપા **૧૨.** | ૧ |

૧૩. જોબનને વડોદરાના મહારાજાએ શું બાંધી આપ્યું ?

(૧) મકાન **(૨) વર્ષાસન** (૩) મંદિર **૧૩.** | ૨ |

૧૪. ગાદીએ બેસાડવાના ઉત્સવને શું કહે છે ?

(૧) પાટોત્સવ **(૨) પટ્ટાભિષેક** (૩) મહોત્સવ **૧૪.** | ૨ |

૧૫. મહારાજે કેવા યજ્ઞો કરાવ્યા ?

(૧) અશ્વમેઘ **(૨) અહિંસક** (૩) રાજસુય **૧૫** | ૨ |

૧૬. હરિભક્તોના શરીરે લાગેલા ગારાને મહારાજે શેનો લેપ કહ્યો ?

(૧) ચંદનનો (૨) મલમનો (૩) કેસરનો **૧૬.** | ૧ |

૧૭. 'અતિથિ દેવો ભવ' આવું કોણ શીખવે છે ?

(૧) વેદો (૨) સંતો (૩) શાસ્ત્રો **૧૭.** | ૧ |

૧૮. શ્રીજી મહારાજ ક્યારે ધામમાં ગયા ?

(૧) સંવત ૧૮૩૦માં **(૨) સંવત ૧૮૮૬માં** (૩) સંવત ૧૮૮૧માં **૧૮.** | ૨ |

૧૯. કયા ગ્રંથમાં મહારાજે હિંસા ન કરવાનું કહ્યું છે ?

(૧) શિક્ષાપત્રી (૨) વચનામૃત (૩) સ્વામીની વાતો **૧૯.** | ૧ |

૨૦. કોની ઈચ્છા વગર કોઈ સાજું-માંદું થતું નથી ?

(૧) ભૂવાની (૨) ભગતની **(૩) પરમાત્માની** **૨૦.** | ૩ |

૨૧. કેટલા વર્ષની ઉંમરે ઘનશ્યામે પંડિતોની સભા જીતી ?

(૧) ૯ **(૨) ૧૦** (૩) ૭ **૨૧.** | ૨ |

૨૨. જયરામદાસને નીલકંઠના દર્શન છેલ્લે ક્યાં થયા ?

(૧) લોજમાં (૨) માંગરોળમાં (૩) છપૈયામાં **૨૨.** | ૧ |

૨૩. સાધુઓ ધ્યાનમાં બેઠા ત્યારે ઝાડ ઉપરથી શું પડ્યું ?

(૧) પક્ષીનો માળો (૨) અજગર **(૩) સાપ** **૨૩.** | ૩ |

૨૪. શિક્ષાપત્રી એટલે ?

(૧) દર્પણ (૨) સ્વાધ્યાયપોથી (૩) ધર્મપ્રતીક **૨૪.** | ૧ |

૨૫. ઘનશ્યામના જન્મથી કયુ ગામ તીર્થ બની ગયું ?

(૧) અયોધ્યા **(૨) છપૈયા** (૩) મથુરા **૨૫.** | ૨ |

૨૬. કયા બ્રાહ્મણને મહારાજે ફરીવાર સજીવન કર્યો ?

(૧) પ્રાણવલ્લભ (૨) સિધ્ધવલ્લભ (૩) અમૃતવલ્લભ **૨૬.** **૧**

૨૭. રામપ્રતાપભાઈએ ગુજરાતમાં ઘનશ્યામને કયા રૂપે જોયા ?

(૧) નારાયણ **(૨) સહજાનંદ** (૩) નીલકંઠ **૨૭.** **૨**

૨૮. નીલકંઠ વર્ણીએ કેટલા વર્ષ વન-વિચરણ કર્યું ?

(૧) ૧૧ **(૨) ૭** (૩) ૯ **૨૮.** **૨**

૨૯. પંઢરપુરના ભક્ત કોણ થઈ ગયા ?

(૧) પુંડરીક (૨) ખુશાલ ભટ્ટ (૩) મીરાબાઈ **૨૯.** **૧**

૩૦. ઝાડને ઠુંઠું કરવા પિબકે શેના દાણા ઝાડ પર નાંખ્યા ?

(૧) અડદના (૨) મગના (૩) જઉંના **૩૦.** **૧**

૩૧. અંતકાળે મહારાજે જૂનાગઢથી કોને બોલાવ્યા ?

(૧) ગુણાતીતાનંદ સ્વામીને (૨) મુક્તાનંદ સ્વામીને (૩) બ્રહ્માનંદ સ્વામીને **૩૧.** **૧**

૩૨. ઘનશ્યામે ગૃહત્યાગ ક્યારે કર્યો ?

(૧) અષાઢ સુદ દશમ (૨) જેઠ સુદ દશમ (૩) ચૈત્ર સુદ દશમ **૩૨.** **૧**

૩૩. ભગતજી મહારાજના ગુરુ કોણ ?

(૧) શાસ્ત્રીજી મહારાજ **(૨) ગુણાતીતાનંદ સ્વામી** (૩) સહજાનંદ સ્વામી **૩૩.** **૨**

૩૪. કાશીના રાજાની સભામાં શું પ્રશ્ન થયો ?

(૧) જ્ઞાન મોટું કે ભક્તિ (૨) જ્ઞાન મોટું કે ધર્મ (૩) ભક્તિ મોટું કે વૈરાગ્ય **૩૪.** **૧**

૩૫. મહારાજની ઘોડીનું નામ શું હતું ?

(૧) માણકી (૨) ચેતક (૩) કેસર **૩૫** **૧**

૩૬. નીલકંઠને મળેલા રીંછનું નામ શું હતું ?

(૧) જાંબુરાજ **(૨) જાંબુવાન** (૩) જાંબુદેવ **૩૬.** **૨**

૩૭. રામાનંદ સ્વામીએ મહારાજને પોતાની ગાદી ક્યારે આપી ?

(૧) કારતક વદ - ૧૧ **(૨) કારતક સુદ - ૧૧** (૩) ચૈત્ર સુદ - ૧૧ **૩૭.** **૨**

૩૮. જ્ઞાનીનું નિશાન શું છે ?

(૧) સોનામહોર (૨) છરી **(૩) ગ્રંથ** **૩૮.** **૩**

૩૯. મહારાજ કોની પેઠે અજવાળું આપે છે ?

(૧) સૂરજની (૨) મીણબત્તીની (૩) વીજળીની **૩૯.** **૧**

૪૦. મહારાજે શીતલદાસને કયો મંત્ર આપ્યો ?

(૧) શ્રી કૃષ્ણનો **(૨) સ્વામિનારાયણનો** (૩) નરનારાયણનો **૪૦.** **૨**

પ્ર.૪ નીચેનાં આપેલા પ્રશ્નોનાં એક થી બે લીટીમાં (ઉત્તર) જવાબ લખો. [૧૦]

૧. ઘનશ્યામ કેવી રીતે ભણ્યા ?

જ. ઘનશ્યામ શાંતિથી સાંભળતા અને જે તેને ભણાવવામાં આવતું તે તરત જ યાદ રહી જતું.

૨. પિબેકે સાધુઓને શું ખાવા માટે કહ્યું ? / બળજબરી કરી કહ્યું ?

જ. પિબેકે સાધુઓને બળજબરીથી માંસ અને દારૂ ખાવા માટે કહ્યું.

૩. કયા ગામમાં મહારાજની સવારી નીકળી હતી ?

જ. મહારાજની સવારી જુનાગઢમાં નીકળી હતી.

૪. મહારાજે અંતકાળે કોને જુનાગઢ બોલાવ્યા ?

જ. મહારાજે અંતકાળે ગુણાતીતાંદ સ્વામીને જુનાગઢ બોલાવ્યા.

૫. મહારાજે શિક્ષાપત્રીમાં શું વચન આપ્યું ?

જ. મહારાજે શિક્ષાપત્રીમાં વચન આપ્યું કેજે કોઈ આ શિક્ષાપત્રી પ્રમાણે વર્તશે તે આ લોકને પરલોકમાં સુખી થશે.

૬. અયોધ્યામાં ઘનશ્યામને કયા મંદિર વધુ ગમતાં ?

જ. અયોધ્યામાં ઘનશ્યામને રામજીમંદિર અને હનુમાનજી વધુ ગમતાં.

૭. કાશીના વિદ્વાનોએ ઘનશ્યામ માટે શું કહ્યું ?

જ. કાશીના વિદ્વાનો બોલી ઉઠ્યા : ધન્ય છે આ છોકરાને ! કોણ છે આ છોકરો ? શું એ પૃથ્વીલોકનો વાસી છે કે સ્વર્ગમાંથી ઉતરી આવેલ દેવ છે ?

૮. મગનીરામે શ્રીજીમહારાજ પાસે કેટલા પૈસા માંગ્યા ?

જ. મગનીરામે શ્રીજીમહારાજ પાસે દસહજાર રૂપિયા માંગ્યા.

૯. મંદિરના આગળના ભાગમાં સીડીથી ઉપર ચઢતાં બે નાના દેરી હોય છે તેમાં કોની મૂર્તિઓ હોય છે ?

જ. મંદિરના આગળના ભાગમાં સીડીથી ઉપર ચઢતાં બે નાના દેરી હોય છે તેમાં હનુમાનજી તથા ગણપતિજીની મૂર્તિ હોય છે.

૧૦. બાવા ઘનશ્યામને શા માટે નીલકંઠર્ણીના નામેથી બોલાવતા ?

જ. જેવી રીતે ભગવાન શિવજી હળાહળ ઝેર પી ગયાને નીલકંઠ બન્યા, તેમ નીલકંઠે તેમનો ભય પી ગયા હતા, તેથી તેમને નીલકંઠ વર્ણી કહીને બોલાવતા.

પ્ર.૫ નીચેની સ્વામીની વાતો પૂરી કરો. **[૧૦]**

૧. ગાફલાઈ ટાળવાનું.....

જ. ગાફલાઈ ટાળવાનું કારણ એ છે જે ખટકો રાખે તો ટળે ને બીજો ઉપાય તો કોઈક શિક્ષા કરે ત્યારે ટળે.

૨. કેટલેક રૂપિયે આંખ કાન.....

જ. કેટલેક રૂપિયે આંખ, કાન, નાક આદિક ઇંદ્રિયું મળે નહિ તે ભગવાને આપ્યાં છે, પણ જીવ કેવળ કૃતઘ્ની છે.

૩. કરોડ કામ બગાડીને.....

જ. કરોડ કામ બગાડીને પણ એક મોક્ષ સુધારવો ને કદાપિ કરોડ કામ સુધાર્યાં ને એક મોક્ષ બગાડ્યો તો તેમાં શું કર્યું ?

૪. આપણે તો અક્ષરધામમાં.....

જ. આપણે તો અક્ષરધામમાં જાવું છે એવો એક સંકલ્પ રાખવો.

૫. નિરંતર સર્વ ક્રિયામાં.....

જ. નિરંતર સર્વ ક્રિયામાં પાછું વળીને જોવું જે, મારે ભગવાન ભજવા છે ને હું શું કરું છું ? એમ જોયા કરવું.

પ્ર.૬ નીચે આપેલ કીર્તન/અષ્ટક/શ્લોકની ખૂટતી કડીઓ પૂરી કરો. **[૧૦]**

૧. આઠડે આઠ .... અક્ષરધામમાં જવાય.

જ. આઠડે આઠ, મૂકી દે જગનો ઠાઠ....મારા બંધુ
નવડે નવ, તરી જા તું આ ભવ....મારા બંધુ
એકડે મીંડે દસ, અધર્મમાંથી ખસ....મારા બંધુ
એવી રીતે ભજાય, તો અક્ષરધામમાં જવાય....મારા બંધુ

૨. ૐ સહ નાવવતુ .... ૐ શાંતિઃ શાંતિઃ શાંતિઃ।

જ. ૐ સહ નાવવતુ સહ નૌ ભુનક્તુ સહ વીર્યં કરવાવહૈ ।
તેજસ્વિ નાવધીતમસ્તુ મા વિદ્વિષાવહૈ ॥
ૐ શાંતિઃ શાંતિઃ શાંતિઃ ।

૩. પુરુષોત્તમ પ્રગટનું .... સુગમ કરી સીધી.

જ. પુરુષોત્તમ ગટનું જે દર્શન કરશે; (૨)
કાળ કર્મથી છૂટી (૨) કુટુંબ સહિત તરશે....જય૦
આ અવસર કરુણાનિધિ કરુણા બહુ કીધી; (૨)
મુક્તાનંદ કહે મુક્તિ (૨) સુગમ કરી સીધી....જય૦

૪. માતાપિતાને પાયે .... રાખો ચરણે અમને.

જ. માતાપિતાને પાયે પડશું, સંતજનોને ચરણે નમશું,

દેવ મંદિરે દર્શન કરશું, દંડવત્ કરશું, કીર્તન કરશું....અક્ષર૦ ૩

અક્ષરને મન ભાવ્યા અમે, પુરુષોત્તમને જાણ્યા અમે,

વંદન કરીએ ગુરુજી તમને, સદાય રાખો ચરણે અમને....અક્ષર૦ ૪

૫. ગુરુર્બ્રહ્મા .... શ્રી ગુરવે નમઃ ॥

જ. ગુરુર્બ્રહ્મા ગુરુર્વિષ્ણુઃ ગુરુર્દેવો મહેશ્વરઃ ।

ગુરુઃ સાક્ષાત્ પરં બ્રહ્મ તસ્મૈ શ્રી ગુરવે નમઃ ॥

પ્ર.૭ નીચેના કોઈપણ એક વિષય પર ટૂંકનોંધ લખો. (૧૦ થી ૧૨ લીટીમાં) **[૧૦]**

૧. ‘રે મારી વાણી નિષ્ફળ જજો’ આવું મહારાજે શાથી કહ્યું?

૨. કાલીદત્ત કેવી રીતે મર્યો?

૩. વેદો આપણને શું શીખવે છે?